

Broj: 03-031-458/04
Datum, 12.03.2004. godine

MIŠLJENJE

u vezi primjene člana 22. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o preduzećima (uslovljavanje učešća akcionara u skupštini posjedovanjem određenog broja akcija)

Komisija za hareije od vrijednosti nije nadležna za tumačenje odredbi Zakona o preduzećima, kao ni za ocjenu usklađenosti statuta i drugih akata sa važećim zakonskim propisima. U postupku upisa emitenata hartija od vrijednosti u Registar Komisije, emitent dostavlja statut koji mora da bude usklađen sa važećim propisima po pitanju podataka koji se unose u Registar (broj akcija, nominalna vrijednost, ukupan iznos osnovnog kapitala, broj članova upravnog i nadzornog odbora), i u tom dijelu Komisija kontroliše usklađenost odredaba Statuta sa propisima koji regulišu ovim materiju.

Imajući u vidu potrebu da se akcionari upoznaju sa novim zakonskim odredbama koje se tiču njihovih prava na odlučivanje u skupštini, kao jednim od osnovnih prava akcionara, Komisija daje svoje mišljenje u vezi navedene zakonske odredbe:

Izmjenama i dopunama Zakona o preduzećima objavljenim u "Službenom glasniku Republike Srpske", broj: 62/02, u članu 22. izmijenjen je stav 5. člana 217. Zakona o preduzećima. Navedenom odredbom, do dana stupanja na snagu izmjena i dopuna Zakona, odnosno do roka utvrđenog za usklađivanje akata sa navedenim izmjenama i dopunama Zakona (15.04.2003. godine) postojala je mogućnost da se statutom uslovi učešće akcionara u odlučivanju u skupštini posjedovanjem određenog broja akcija, s mogućnošću udruživanja akcionara.

Izmjenama ove odredbe ne daje se više takva mogućnost. Ovo znači da svaki akcionar ima pravo glasa bez obzira na broj akcija i nominalnu vrijednost akcije čiji je vlasnik, samo što ta prava ostvaruje u srazmjeri sa nominalnom vrijednošću akcija.

Ostavljena je i dalje mogućnost da se akcionari udružuju tako da u ugovoru mogu regulisati način ostvarivanja svojih prava na odlučivanje u skupštini akcionara, vrijeme trajanja ugovora i druga pitanja vezana za udruživanje. Znači da u ugovoru, između ostalog, mogu odrediti i ko će ih zastupati na skupštini akcionara. Zakonodavac nije regulisao način zaključivanja ugovora i ovjeru potpisa. Stoga se na ova pitanja primjenjuju odredbe Zakona o obligacionim odnosima.

Stavom 4. člana 217. Zakona o preduzećima utvrđena je mogućnost da se statutom može utvrditi najveći broj glasova svakog akcionara, bez obzira na nominalnu vrijednost akcija koje posjeduje, pod uslovom da to važi za sve akcionare koji posjeduju akcije s pravom glasa

Saglasno tome, kao primjer može se navesti rješenje po kome bi statutom bilo predvođeno da ni jedan akcionar ne može imati više od 10 % glasova, neovisno od toga koliko iznosi nominalna vrijednost njegovih akcija.

Ovo pitanje je posebno osjetljivo i treba biti obazriv zbog strukture svojinskih odnosa, sve u zavisnosti da li se i kako konstituiše veći broj glasova i koji se najveći broj uzme kao broj ograničenog prava glasa, bez obzira na vrijednost akcija, što može imati i pozitivne i negativne posljedice.

Sugeriše se opreznost pri korištenju instituta za ograničenje najvećeg broja glasova, bez obzira na vrijednost akcija, jer još uvijek akcionarska društva nisu dovoljno educirana oko svih aspekata korporativnog upravljanja.

P r e d s j e d n i k
Komisije za hartije od vrijednosti
Republike Srpske

Branka Bodroža, s.r.